

UNIVERSITETET I OSLO

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

Eksamen i: FYS1120 Elektromagnetisme

Eksamensdag: 3. desember 2014.

Tid for eksamen: 14:30 (4 timer)

Oppgavesettet er på 3 sider

Vedlegg: Liste med likninger (3 sider)

Tillatte hjelpemidler: Angell/Øgrim og Lian: Fysiske størrelser og enheter
Rottman: Matematisk formelsamling
Elektronisk kalkulator av godkjent type

Kontroller at oppgavesettet er komplett før du begynner å besvare spørsmålene.

Oppgave 1

En uendelig lang og tynn stang har konstant positiv ladning per lengde, λ .

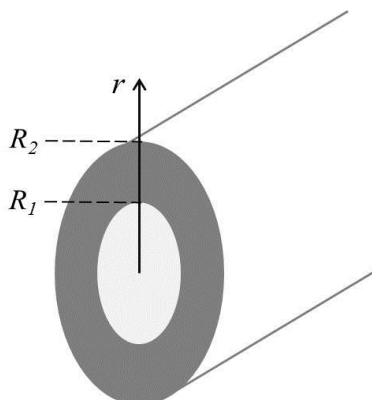
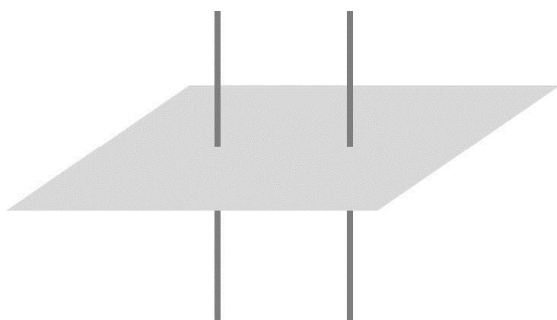
- (a) Bruk Gauss' lov til å vise at det elektriske feltet i avstand r fra stanga er $E = \lambda/2\pi\epsilon_0 r$.
Beskriv retningen på feltet.
- (b) Finn et uttrykk for spenningen (forskjellen i potensial) mellom to punkter i ulik avstand r_A og $r_B > r_A$ fra stanga.
Regn ut spenningen når $r_A = 0.5$ m, $r_B = 0.6$ m og $\lambda = 17$ nC/m.

Oppgave 2

- (a) Betrakt en prosess der en parallell-plate kondensator med vakum mellom platene lades opp ved å flytte ladninger (elektroner) fra den ene platen til den andre.
Vis at arbeidet utført ved å flytte en total ladning Q er $W = Q^2/2C$, der C er kapasitansen.
- (b) Vis at energitettheten i det elektriske feltet, E , mellom platene er $u = \epsilon_0 E^2/2$.
Regn ut energitettheten i E -feltet ved lynnedslag, der typisk $E = 3$ MV/m.
- (c) I nærheten av sterke permanent-magneter kan man ha magnetfelt på 1 T.
Hvor stor er energitettheten der?
Gir svaret grunn til ikke å holde sterke magneter i hånden?

Oppgave 3

Figuren under til venstre viser to parallelle vertikale strømførende ledninger. Anta at ledningene er mye lenger enn avstanden mellom dem.

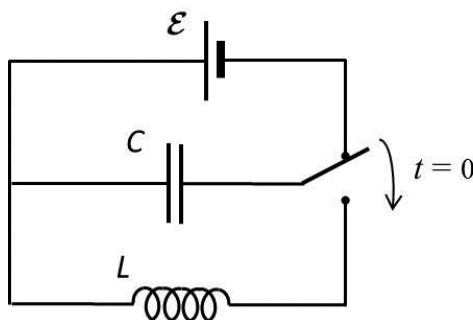

- (a) Tegn figur som viser magnetfelt-linjene i horisontalplanet når de to strømmene er like store og har motsatt retning
- (b) Beregn kraften mellom ledningene per lengde når avstanden er 1 cm og strømmen er 3 A. Angi retningen på kraften.

Figuren over til høyre viser et metallrør med indre og ytre radius R_1 og R_2 . Røret leder en total strøm I , som vi antar er uniformt fordelt over lederens tverrsnitt.

- (c) Bruk Ampere's lov til å finne uttrykk for magnetfeltet utenfor røret, og i hulrommet inni.
- (d) Vis at inne i metallet er magnetfeltet gitt ved $B = \mu_0 I \frac{r^2 - R_1^2}{2\pi r (R_2^2 - R_1^2)}$.

Oppgave 4

Betrakt kretsen vist på figuren over. Kondensatoren, som har kapasitans $C = 5$ nF, er først tilkopleet batteriet som gir en konstant spenning på 12 V. Ved tiden $t = 0$ bytter bryteren posisjon.

- (a) Hvor stor ladning har kondensatoren før bryteren bytter posisjon, og hvor mye energi er da lagret i kondensatoren?

- (b) Anta at spolen har null resistans. Hva må induktansen i spolen være for at strømmen skal oscillere med vinkelfrekvens $\omega = 100 \pi \text{ s}^{-1}$?
Finn uttrykk for strømmen i kretsen for $t \geq 0$.

Ta nå hensyn til at spolen er laget av en 10 m lang koppertråd med tverrsnitt 0.5 mm^2 . Kopper har resistivitet $\rho = 1.72 \cdot 10^{-8} \Omega\text{m}$.

- (c) Finn spolens resistans.
Sett opp differensial-likningen som nå beskriver strømmen i kretsen for $t \geq 0$.
Lag en skisse av strømmens tidsforløp.